

AD 81/1/26
REV 1

LIMITE

CONF-MD 19

DOKUMENT O PRISTÚPENÍ

Predmet: SPOLOČNÉ STANOVISKO EURÓPSKEJ ÚNIE
– blok 3: Konkurencieschopnosť a inkluzívny rast

PRÍSTUPOVÉ ROKOVANIA

Moldavská republika

SPOLOČNÉ STANOVISKO EÚ

(v nadväznosti na rokovaciu pozíciu Moldavska AD 31/26 CONF-MD 6)

Rokovací blok: 3

Konkurencieschopnosť a inkluzívny rast

Vrátane kapitol 10 – Digitálna transformácia a médiá, 16 – Dane, 17 – Hospodárska a menová politika, 19 – Sociálna politika a zamestnanosť, 20 – Podnikanie a priemyselná politika, 25 – Veda a výskum, 26 – Vzdelávanie a kultúra, 29 – Colná únia

Toto stanovisko Európskej únie vychádza zo všeobecného stanoviska pre konferenciu o pristúpení Moldavska (AD 11/24 CONF-MD 2) a podlieha rokovacím zásadám, ktoré v ňom boli schválené, a to najmä týmito:

- akýkoľvek názor, ktorý vyjadrí Moldavsko alebo EÚ k určitej kapitole rokovaní, žiadnym spôsobom neovplyvní stanovisko, ktoré sa môže zaujať k iným kapitolám;
- dohody dosiahnuté v priebehu rokovaní o konkrétnych kapitolách, a to ani čiastkové, sa nesmú považovať za konečné, kým sa nedosiahne celková dohoda o všetkých kapitolách;

ako aj požiadavkám stanoveným v bodoch 5, 12, 42, 49, 50, 51 a 52 rokovacieho rámca.

EÚ nabáda Moldavsko, aby pokračovalo v procese zosúlad'ovania s *acquis* EÚ a jeho účinného vykonávania a presadzovania a aby vo všeobecnosti už pred pristúpením vytváralo politiky a nástroje, ktoré budú čo najviac podobné politikám a nástrojom EÚ.

EÚ berie na vedomie, že Moldavsko vo svojej pozícii [AD 31/26 CONF-MD 6] akceptuje *acquis* EÚ v rámci bloku 3 v podobe, v akej bolo účinné k 7. októbru 2026, a vyhlasuje, že bude pripravené ho vykonávať odo dňa svojho pristúpenia k Európskej únii, s výnimkou oblastí uvedených v kapitolách 10 a 16, v prípade ktorých požiadalo o prechodné obdobie.

EÚ ako celkovú odpoveď na žiadosti Moldavska o prechodné obdobia a odchýlky pripomína svoje všeobecné rokovacie stanovisko, že prechodné opatrenia sú výnimočné, časovo aj obsahovo obmedzené a doplnené o plán, v ktorom sú jasne určené etapy na uplatňovanie *acquis* EÚ. Súčasťou prechodných opatrení nesmú byť zmeny predpisov ani politik EÚ, opatrenia nesmú narušovať ich správne fungovanie ani viesť k významnému narušeniu hospodárskej súťaže na vnútornom trhu.

1. Kapitola 10 – Digitálna transformácia a médiá

EÚ víta dobre štruktúrované **inštitucionálne usporiadanie** Moldavska a vysokú úroveň **zosúladenia právnych predpisov**. Berie na vedomie pokrok Moldavska v oblasti digitálnej transformácie, najmä pokiaľ ide o digitalizáciu verejných služieb. EÚ vyzýva Moldavsko, aby zabezpečilo spoľahlivý monitorovací mechanizmus na sledovanie pokroku dosiahnutého v rámci svojej národnej stratégie digitálnej transformácie na základe ukazovateľov indexu digitálnej ekonomiky a spoločnosti EÚ (DESI). Berie s uspokojením na vedomie nový moldavský zákon o kybernetickej bezpečnosti, ktorým sa zabezpečuje čiastočný súlad so smernicou NIS2¹.

EÚ konštatuje, že Moldavsko je čiastočne zosúladené s *acquis* EÚ v oblasti **elektronických komunikácií a informačných technológií**. Víta úsilie Moldavska o zosúladenie s európskym kódexom elektronických komunikácií² prostredníctvom návrhu zákona o elektronických komunikáciách a zároveň nabáda Moldavsko, aby dosiahlo ďalší pokrok aj v transpozícii nariadenia o otvorenom internete³ a aktu o gigabitovej infraštruktúre⁴. EÚ víta, že Moldavsko sa zosúladiť s *acquis* v oblasti roamingu, čo umožnilo jeho prístup k oblasti roamingu za vnútroštátne ceny od 1. januára 2026. Zdôrazňuje, že Moldavsko by malo zabezpečiť úplné zosúladenie s *acquis* EÚ v oblasti geografického blokovania⁵ a iných foriem diskriminácie na základe štátnej príslušnosti zákazníkov, ich miesta bydliska alebo miesta usadenia v rámci vnútorného trhu. Ďalej Moldavsko nabáda, aby vykonalo opatrenia súboru nástrojov EÚ pre kybernetickú bezpečnosť sietí 5G (prostredníctvom všetkých potrebných predpisov) a zosúladiť sa s rozhodnutím o využívaní pásma UHF⁶.

EÚ konštatuje, že Moldavsko je čiastočne zosúladené s *acquis* EÚ v oblasti **digitálnych služieb**. Nabáda Moldavsko, aby pokračovalo v úsilí o úplné zosúladenie s *acquis* EÚ v tejto oblasti.

¹ Smernica (EÚ) 2022/2555.

² Smernica (EÚ) 2018/1972.

³ Nariadenie (EÚ) 2015/2120.

⁴ Nariadenie (EÚ) 2024/1309.

⁵ Nariadenie (EÚ) 2018/302.

⁶ Rozhodnutie (EÚ) 2017/899.

EÚ berie na vedomie čiastočné zosúladenie Moldavska s *acquis* EÚ v oblasti **údajov**.

Vyzýva Moldavsko, aby zintenzívnilo svoje úsilie o zosúladenie s *acquis* EÚ v tejto oblasti, najmä s aktom o údajoch a aktom o správe údajov.

EÚ berie na vedomie čiastočné zosúladenie Moldavska s *acquis* EÚ v oblasti **digitálnej dôvery a kybernetickej bezpečnosti**. Nabáda Moldavsko, aby pokročilo smerom k úplnému zosúladeniu s nariadením o európskom rámci digitálnej identity a k zosúladeniu so súborom nástrojov EÚ pre kybernetickú bezpečnosť sietí 5G.

EÚ berie na vedomie čiastočnú úroveň zosúladenia Moldavska s *acquis* EÚ v oblasti **audiovizuálnych mediálnych služieb**. Konštatuje, že plány Moldavska sú v súlade s politickými rámcami EÚ. Nabáda Moldavsko, aby pokračovalo v svojom úsilí o legislatívnu a inštitucionálnu reformu v oblasti ochrany novinárov, nezávislosti regulačného orgánu pre médiá, transparentnosti vlastníctva a regulácie štátnej reklamy. Ďalej EÚ nabáda Moldavsko, aby posilnilo administratívne kapacity svojich regulačných orgánov s cieľom účinne vykonávať a presadzovať audiovizuálny kódex. Vyzýva Moldavsko, aby v plnej miere využívalo program Digitálna Európa.

EÚ konštatuje, že legislatíva Moldavska nie je zosúladená s *acquis* EÚ v oblasti **polovodičov**. Nabáda Moldavsko, aby prijalo potrebné kroky na dosiahnutie súladu.

EÚ konštatuje, že legislatíva Moldavska nie je zosúladená s *acquis* EÚ v oblasti **umelej inteligencie**. Nabáda Moldavsko, aby prijalo potrebné kroky na dosiahnutie súladu. EÚ víta skutočnosť, že Moldavsko má zavedený právny a strategický rámec na **boj proti korupcii v oblasti digitálnej transformácie**. Vyzýva Moldavsko, aby posilnilo kapacitu a zlepšilo presadzovanie práva. Takisto musí zosúladiť postupy vymenúvania pre regulačné orgány s normami EÚ.

EÚ berie na vedomie žiadosti Moldavska o prechodné obdobia pre *acquis* týkajúce sa tejto kapitoly. Konkrétne:

- a) Moldavsko žiada o šesťročné prechodné obdobie odo dňa pristúpenia alebo do 31. decembra 2035 na úplné vykonávanie aktu o kybernetickej odolnosti.

EÚ berie na vedomie informácie, ktoré Moldavsko predložilo na podporu tejto žiadosti. Navrhuje, aby sa k tejto žiadosti vrátilo v neskoršej fáze prístupových rokovaní. EÚ je medzitým aj naďalej pripravená podporiť Moldavsko v jeho úsilí o splnenie požiadaviek podľa aktu o kybernetickej odolnosti.

- b) EÚ berie na vedomie, že po zosúladení s príslušným *acquis* na účely vykonávania súboru nástrojov EÚ pre siete 5G do decembra 2027 Moldavsko na základe štúdie, ktorá sa uskutočnila v období 2025 – 2026, žiada o prechodné obdobie na postupné vyradovanie vysokorizikových dodávateľov z existujúcich sietí.

EÚ navrhuje vrátiť sa k žiadosti po predložení výsledkov štúdie.

- c) Takisto berie na vedomie, že Moldavsko môže požiadať o ďalšie prechodné obdobia pre akt o umelej inteligencii, akt o údajoch, akt o správe údajov a akt o čípoch.

Navrhuje, aby sa k týmto žiadostiam vrátilo v neskoršej fáze prístupových rokovaní. EÚ vyzýva Moldavsko, aby medzitým pokročilo v zosúladovaní právnych predpisov.

2. Kapitola 16 – Dane

EÚ berie na vedomie, že právny rámec Moldavska je čiastočne zosúladený s *acquis* EÚ v oblasti dane z pridanej hodnoty (DPH). Vyzýva Moldavsko, aby zosúladiť svoje vnútroštátne právne predpisy v oblasti DPH s *acquis* EÚ, a to najmä revíziou oslobodení od DPH, vymedzením zdaniteľných osôb, pravidlami o mieste poskytovania služieb, rozsahom oslobodení od dane a transakcií s nulovou sadzbou dane, odpočtami, povinnými osobitnými úpravami, uplatňovaním znížených sadzieb DPH a zavedením účinného systému vrátenia DPH, ako aj posilnením systému správy DPH. Moldavsko by malo (do konca roka 2026) predložiť akčný plán na dosiahnutie súladu s *acquis* na základe systémového hodnotenia nákladov a prínosov fiškálnych stimulov, ktoré slúžia na strategické investičné ciele, a fiškálnych stimulov, ktoré narúšajú výber príjmov alebo hospodársku súťaž.

EÚ zdôrazňuje, že Moldavsko by malo zosúladiť svoje právne predpisy s *acquis* EÚ v oblasti zdaňovania automobilov, získavania kapitálu a spotrebných daní z energetických produktov, tabaku a alkoholu. To zahŕňa prijatie a vykonávanie harmonogramu postupného zosúlad'ovania so sadzbami spotrebnej dane EÚ z alkoholu, tabaku a energetických produktov.

EÚ berie na vedomie žiadosť Moldavska o prechodné obdobia na dosiahnutie súladu s *acquis* v oblasti DPH a pripomína, že akákoľvek odchýlka od systému DPH EÚ, pokiaľ ide o zdaniteľné dodania tovaru alebo poskytnutia služby a sadzby dane, by mohla mať vplyv na vlastné zdroje Únie, pre ktoré by sa musel v súlade s príslušným *acquis* upraviť vymeriavací základ.

Moldavsko žiada najmä o tieto prechodné obdobia týkajúce sa ***acquis* v oblasti DPH**:

- a) **štvorročné** prechodné obdobie odo dňa pristúpenia, pokiaľ ide o uplatňovanie oslobodení od DPH bez nároku na odpočet pri predaji a prenájme pozemkov a obytných nehnuteľností. Moldavsko považuje túto žiadosť za potrebnú, aby sa zabránilo narušeniam trhu a náhlemu zvyšovaniu cien nehnuteľností, čo by mohlo negatívne ovplyvniť cenovú dostupnosť bývania a stabilitu trhu. Moldavsko tvrdí, že navrhované prechodné opatrenie by poskytlo potrebný čas na uplatnenie zmierňujúcich mechanizmov v prípade potenciálneho zvyšovania cien a na kompenzáciu vplyvu na úroveň reálnej kúpnej sily.

EÚ vyzýva Moldavsko, aby preskúmalo možnosť znížených sadzieb ako alternatívy k výnimke. EÚ sa domnieva, že ciele odôvodňujúce túto žiadosť možno dosiahnuť vypracovaním opatrení, ktoré sú v súlade s *acquis* EÚ v oblasti DPH. Pripomína, že v smernici o DPH sa už stanovujú určité výnimky týkajúce sa budov a pozemkov, na ktorých stoja, a týkajúce sa nezastavaných pozemkov. Kvalifikácia pozemku alebo budovy určuje použiteľné uplatňovanie DPH. EÚ berie na vedomie cieľ chrániť sociálne bývanie a ďalšie kategórie. EÚ sa však domnieva, že na dosiahnutie tohto cieľa nie je potrebná žiadna výnimka vzhľadom na článok 98 ods. 2 písm. a) a bod 10 prílohy III k smernici 2006/112/ES, ktorými sa stanovujú znížené sadzby pre sektor nehnuteľností ako súčasť sociálnej politiky. EÚ sa preto domnieva, že nie sú potrebné žiadne ďalšie prechodné opatrenia, keďže smernica o DPH poskytuje potrebnú flexibilitu.

- b) **Desaťročné** prechodné obdobie odo dňa pristúpenia, pokiaľ ide o uplatňovanie DPH na **verejné služby a dodávku elektrickej energie pre domácnosti**. S cieľom uľahčiť hladký prechod a poskytnúť vláde dostatok času na zavedenie cielenej podpory pre zraniteľné domácnosti sa požaduje prechodné obdobie na oslobodenie od DPH do roku 2037. Moldavsko považuje túto žiadosť za potrebnú na to, aby sa kúpna sila obyvateľstva mohla postupne prispôbovať. S cieľom ďalej zmierniť hospodársky a sociálny vplyv rastúcich nákladov na verejné služby by Moldavsko okrem toho uplatňovalo postupné zavádzanie zníženej sadzby DPH vo výške 5 % pre verejné služby počas trojročného obdobia, a to od roku 2037 do roku 2039. Podľa tohto plánu bude nový typ verejných služieb každoročne podliehať zníženej sadzbe DPH.

EÚ sa domnieva, že ciele odôvodňujúce túto žiadosť možno dosiahnuť vypracovaním opatrení, ktoré sú v súlade s *acquis* EÚ v oblasti DPH. EÚ sa domnieva, že žiadosť o oslobodenie od DPH do roku 2037 nie je potrebná vzhľadom na článok 98 ods. 2 písm. a) a body 2, 18 a 22 prílohy III k smernici 2006/112/ES, v ktorých sa stanovujú znížené sadzby na služby a dodávky elektriny a vody. EÚ preto vyzýva Moldavsko, aby preskúmalo možnosť uplatňovať znížené sadzby ako alternatívu k výnimke (ktorá by mohla viesť k narušeniu hospodárskej súťaže) a zaviedlo harmonogram na bezodkladné postupné zosúladenie s minimálnymi sadzbami EÚ. Ďalej pripomína, že podľa smernice o zdaňovaní energie môže Komisia ktorémukoľvek členskému štátu povoliť zavedenie ďalších oslobodení od dane alebo daňových úľav z osobitných politických dôvodov. EÚ vyzýva Moldavsko, aby preskúmalo svoj navrhovaný harmonogram zosúladovania s *acquis* a zohľadnilo pritom tieto skutočnosti.

- b) **Päťročné** prechodné obdobie odo dňa pristúpenia, pokiaľ ide o uplatňovanie oslobodení od DPH na **poľnohospodárske vstupy a zariadenia**. Moldavsko si počas tohto obdobia s cieľom podporiť odvetvie poľnohospodárstva pri prispôbovaní sa fiškálnym a trhovým podmienkam vnútorného trhu EÚ zachová existujúce výnimky. Vysvetľuje, že toto opatrenie je nevyhnutné na zabezpečenie modernizácie odvetvia poľnohospodárstva, zníženie výrobných nákladov prvovýrobcov a posilnenie konkurencieschopnosti vo vidieckych oblastiach. Prechodné obdobie umožní postupné zosúladenie so smernicou 2006/112/ES o DPH a zároveň zabezpečí sociálno-ekonomickú udržateľnosť moldavského poľnohospodárskeho hospodárstva.

EÚ sa domnieva, že ciele odôvodňujúce túto žiadosť možno dosiahnuť vypracovaním opatrení, ktoré sú v súlade s *acquis* EÚ v oblasti DPH. Vyzýva Moldavsko, aby prehodnotilo svoju žiadosť a zvážilo alternatívne politické opatrenia na podporu odvetvia poľnohospodárstva, najmä prostredníctvom svojich percentuálnych sadzieb paušálnej kompenzácie v rámci spoločnej paušálnej úpravy pre poľnohospodárov, ktoré by boli v súlade so smernicou o DPH.

Vzhľadom na uvedené dôvody EÚ celkovo vyzýva Moldavsko, aby prehodnotilo svoje žiadosti o prechodné obdobie uvedené v písmenách a) až c) týkajúce sa *acquis* v oblasti DPH.

Moldavsko tiež žiada o toto prechodné obdobie z *acquis* v oblasti spotrebných daní:

- c) **päťročné** prechodné obdobie odo dňa pristúpenia, pokiaľ ide o postupné zvyšovanie sadzby spotrebnej dane z motorovej nafty s cieľom dosiahnuť minimálnu úroveň zdaňovania v EÚ uplatňovanú na motorové palivá vo výške 330 EUR na 1 000 litrov, ako sa stanovuje v smernici 2003/96/ES o zdaňovaní energie.

EÚ berie túto žiadosť na vedomie. EÚ sa domnieva, že harmonogram zosúlad'ovania s *acquis*, ktorý Moldavsko navrhuje, by sa mal preskúmať vzhľadom na možné cezhraničné účinky takýchto nižších sadzieb pred tým, ako EÚ zaujme stanovisko k tejto žiadosti. EÚ vyzýva Moldavsko, aby včas vykonalo harmonogram pre postupné zosúladenie s minimálnymi sadzbami v EÚ, a navrhuje vrátiť sa k tejto žiadosti po tom, ako sa vykoná revízia tohto harmonogramu.

Moldavsko takisto požaduje tieto prechodné obdobia z *acquis* v oblasti **priameho zdaňovania**, konkrétne zo smernice Rady (EÚ) 2022/2523, pokiaľ ide o osobitné daňové režimy v rámci jeho slobodných hospodárskych zón a IT parkov:

- a) **päťročné** prechodné obdobie odo dňa pristúpenia, pokiaľ ide o postupné ukončenie daňového režimu pre slobodné hospodárske zóny. Toto prechodné obdobie by malo vplyv na celkovo 52 hospodárskych subjektov a umožnilo by im dokončiť existujúce operácie podľa plánu a v súlade s právnymi predpismi dohodnutými s vládou.

- b) **šest'ročné** prechodné obdobie odo dňa pristúpenia, pokiaľ ide o postupné ukončenie daňového režimu pre IT parky. Moldavsko vysvetľuje, že tento daňový režim mal byť jednorazovým prístupom uplatniteľným na obmedzené časové obdobie od roku 2016 do konca roku 2035. Prechodné obdobie považuje za potrebné na to, aby bolo možné dosiahnuť 10 zamýšľaných hospodárskych výsledkov, na ktoré sa zameriava vykonávanie tohto preferenčného daňového režimu.

EÚ berie túto žiadosť na vedomie. Žiada Moldavsko, aby poskytlo viac informácií o uplatniteľných daňových režimoch v slobodných hospodárskych zónach a v IT parkoch, aby bolo možné v budúcnosti konzultovať so skupinou pre kódex správania (zdaňovanie podnikov) s cieľom posúdiť príslušné daňové režimy a objasniť, či uvedené predpisy nepredstavujú škodlivé preferenčné daňové režimy alebo všeobecne uplatniteľné daňové prvky v rozsahu pôsobnosti kódexu správania. EÚ okrem toho požaduje ďalšie informácie týkajúce sa počtu hlavných materských subjektov v zmysle článku 3 smernice Rady (EÚ) 2022/2523 s cieľom zistiť, či sa Moldavsko môže prípadne rozhodnúť pre neskoršie uplatňovanie pravidla zahrnutia príjmov a pravidla pre nedostatočne zdanený zisk. EÚ zdôrazňuje skutočnosť, že od Moldavska sa ako od kandidátskej krajiny vyžaduje, aby zosúladiť opatrenia týkajúce sa slobodných hospodárskych zón a IT parkov s *acquis* EÚ.

Pripomína, že v oblasti priameho zdaňovania je naďalej potrebné plne zosúladiť právne predpisy s *acquis* EÚ vrátane smernice o fúziách a akvizíciách⁷, smernice o materských a dcérskych spoločnostiach⁸, smernice o výpláte úrokov a licenčných poplatkov⁹, smernice o opatreniach proti vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam (ATAD)¹⁰, smernice o druhom pilieri¹¹ a smernice o mechanizme riešenia sporov (DRM)¹². EÚ zdôrazňuje, že so všetkými daňovými subjektmi, ktoré uplatňujú svoje práva na voľný pohyb podľa Zmluvy o fungovaní Európskej únie, sa musí zaobchádzať rovnako a všetky vnútroštátne daňové právne predpisy, ktoré diskriminujú daňovníkov-nerezidentov v porovnaní s daňovníkmi-rezidentmi, sa musia po pristúpení zrušiť.

⁷ Smernica Rady 2009/133/ES.

⁸ Smernica Rady 2011/96/EÚ.

⁹ Smernica Rady 2003/49/ES.

¹⁰ Smernica Rady 2016/1164/EÚ.

¹¹ Smernica Rady 2022/2523/EÚ.

¹² Smernica Rady 2017/1852/EÚ.

EÚ konštatuje, že moldavský daňový systém dosahuje v oblasti administratívnej spolupráce a zdaňovania nízku úroveň zosúladenia a v oblasti digitalizácie mierne pokročilú úroveň pripravenosti. Zdôrazňuje, že je potrebné, aby Moldavsko zabezpečilo primerané administratívne kapacity a integritu daňovej správy. Pripomína, že je potrebné, aby Moldavsko zintenzívnilo úsilie o dosiahnutie prepojenia a interoperability s daňovými informačnými systémami EÚ.

EÚ víta skutočnosť, že Moldavsko má zavedené štruktúry a nástroje na predchádzanie korupcii v daňovom systéme. Zdôrazňuje, že je dôležité naďalej predchádzať prípadom korupcie v oblasti daní a v stíhaní týchto prípadov. Ďalej nabáda Moldavsko, aby posilnilo systémy monitorovania prípadov korupcie v oblasti daní a posilnilo kapacitu inštitúcií presadzovania práva vyšetrovať a stíhať tieto prípady.

Kapitola 17 – Hospodárska a menová politika

EÚ víta skutočnosť, že pokiaľ ide o menovú politiku, Moldavsko dosiahlo vysokú úroveň zosúladenia s *acquis* EÚ v otázke zákazu zvýhodneného prístupu verejného sektora k finančným inštitúciám. Konštatuje, že moldavské právne predpisy sú čiastočne zosúladené s *acquis* EÚ v oblasti nezávislosti centrálnej banky a zákazu menového financovania verejného sektora. EÚ vyzýva Moldavsko, aby prijalo potrebné opatrenia na zabezpečenie plného súladu s funkčnou, inštitucionálnou, osobnou a finančnou nezávislosťou centrálnej banky. Zdôrazňuje, že je potrebné, aby Moldavsko zintenzívnilo úsilie s cieľom zabezpečiť súlad cieľov Národnej banky Moldavska s *acquis* EÚ a zaručiť plnú osobnú nezávislosť guvernéra tejto banky a jej rozhodovacích orgánov a aby Moldavsko podniklo aj kroky na vylúčenie vládneho alebo parlamentného zasahovania týkajúceho sa orgánov a členov tejto banky. EÚ pripomína, že Moldavsko musí zabezpečiť, aby Národná banka Moldavska v plnej miere dodržiavala zákaz menového financovania a zákaz zvýhodneného prístupu.

Ako sa uvádza v rokovacom rámci, Moldavsko sa hneď po pristúpení nestane súčasťou eurozóny a Eurosystému.

EÚ víta skutočnosť, že pokiaľ ide o hospodársku politiku, Moldavsko dosiahlo pokrok pri posilňovaní fiškálneho riadenia. Konštatuje čiastočné zosúladenie vnútroštátnych právnych predpisov Moldavska s *acquis* EÚ v oblasti **makroekonomických** prognóz, účtovníctva a štatistiky, numerických fiškálnych pravidiel, strednodobých rozpočtových rámcov, nezávislých fiškálnych inštitúcií, transparentnosti verejných financií a postupu pri makroekonomickej nerovnováhe. Zdôrazňuje, že je potrebné ďalšie úsilie s cieľom zlepšiť moldavský verejný účtovný systém a vládne finančné štatistiky, zriadiť nezávislú fiškálnu inštitúciu a posilniť proces makroekonomických a rozpočtových prognóz prostredníctvom integrovaného prognostického rámca a posilniť strednodobý rozpočtový rámec. EÚ poukazuje na to, že bude potrebné vyvinúť ďalšie úsilie na zabezpečenie včasnosti a kvality všetkých príslušných údajov v rámci postupu pri makroekonomickej nerovnováhe. Podčiarkuje, že je potrebné, aby Moldavsko zosúladiť svoje rozpočtové právne predpisy a postupy s požiadavkami stanovenými v *acquis* EÚ o vnútroštátnych rozpočtových rámcoch.

EÚ víta skutočnosť, že Moldavsko má zavedený legislatívny a inštitucionálny rámec na **boj proti korupcii** v hospodárskej a menovej politike. Vyzýva Moldavsko, aby pokračilo v jeho vykonávaní a v predchádzaní korupcii a zaručovaní integrity verejných činiteľov.

Kapitola 19 – Sociálna politika a zamestnanosť

EÚ berie na vedomie čiastočné zosúladenie Moldavska s **Európskym pilierom sociálnych práv**. Berie na vedomie, že Moldavsko je odhodlané presadzovať politiku a zásady EÚ, ktorými sa riadi jej sociálna politika a politika zamestnanosti. Vyzýva Moldavsko, aby sa usilovalo o ďalšie zosúladovanie s Európskym pilierom sociálnych práv, a to aj prijatím nových stratégií, nástrojov na zber údajov a zabezpečením toho, aby sa všetky dostupné nástroje využívali na podporu vykonávania a dosahovania cieľov piliera.

EÚ konštatuje, že Moldavsko je čiastočne zosúladené s *acquis* EÚ v oblasti **pracovného práva**¹³, a nabáda ho, aby v zosúladowaní ďalej pokračovalo. Je potrebné ďalšie zosúladenie v oblasti informovania pracovníkov, konzultácií s nimi a ich účasti, pracovných podmienok, pracovného času a pracovného práva v doprave, pričom je potrebné dokončiť zosúladowanie s *acquis* EÚ v oblasti prevodu podnikov. Moldavsko bude musieť dosiahnuť súlad s *acquis* EÚ v oblasti vysielania pracovníkov. EÚ zdôrazňuje, že je potrebné, aby Moldavsko posilnilo administratívne kapacity na presadzovanie práva a inšpekciu v súlade s medzinárodnými pracovnými normami.

EÚ berie na vedomie, že Moldavsko má v úmysle vykonať posúdenie vplyvu s cieľom určiť dátum začatia vykonávania smernice 2008/94/ES týkajúcej sa ochrany zamestnancov v prípade platobnej neschopnosti ich zamestnávateľa.

Berie na vedomie čiastočné zosúladenie Moldavska s *acquis* EÚ v oblasti **bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci**. EÚ tiež konštatuje, že je potrebné ďalšie zosúladenie s *acquis* EÚ v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vrátane rámcovej smernice, smernice o osobných ochranných prostriedkoch, smernice o dočasných alebo mobilných staveniskách, smernice o povrchovom a podzemnom ťažobnom priemysle, smernice o ťažobnom vrtnom priemysle, ako aj smerníc týkajúcich sa osobitných rizík vrátane chemických, biologických a fyzikálnych faktorov, ako je napríklad smernica o vystavení vibráciám, smernica o poraneniach ostrými predmetmi v nemocničnom a zdravotníckom sektore, smernica o umelom optickom žiarení, smernica o chemických faktoroch, smernica o azbeste pri práci a smernica o karcinogénoch, mutagénoch alebo reprodukčne toxických látkach. Je potrebné dokončiť zosúladenie so smernicou o ručnej manipulácii s bremenami, smernicou o pracoviskách, smernicou o prostredí s nebezpečenstvom výbuchu, smernicou o vystavení hluku, smernicou o elektromagnetických poliach, štvrtým zoznamom smerných najvyšších prípustných hodnôt vystavenia d pri práci a piatym zoznamom smerných najvyšších prípustných hodnôt vystavenia pri práci. EÚ tiež pripomína, že Moldavsko musí dosiahnuť súlad so smernicami o práci na palube rybárskych plavidiel a lekárskej starostlivosti na palube plavidiel. Moldavsko musí zabezpečiť, aby sa do vnútroštátnych právnych predpisov začlenili aj novelizácie smerníc EÚ v oblasti BOZP. EÚ konštatuje, že Moldavsko dosiahlo čiastočnú úroveň pripravenosti, pokiaľ ide o inštitucionálne aspekty bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Musí posilniť inštitucionálne kapacity na presadzovanie a inšpekciu v súlade s medzinárodnými pracovnými normami.

¹³ Pokiaľ ide o posúdenie *acquis* EÚ v oblasti pracovných podmienok, pracovného času a vysielania pracovníkov v oblasti cestnej dopravy, pozri pozíciu EÚ k bloku 4, kapitole 14 (Doprava).

EÚ konštatuje, že Moldavsko má zavedený základný inštitucionálny a právny rámec pre **sociálny dialóg**. Zdôrazňuje, že je potrebné, aby Moldavsko posilnilo svoj inštitucionálny rámec v súlade s normami a postupmi EÚ v oblasti sociálneho dialógu, zlepšilo dvojstranný a trojstranný sociálny dialóg a zabezpečilo budovanie kapacít sociálnych partnerov.

Pokiaľ ide o **politiku zamestnanosti**, EÚ konštatuje, že Moldavsko je čiastočne zosúladené s *acquis* EÚ v oblasti všeobecného rámca pre politiky zamestnanosti, sociálneho hospodárstva a spravodlivej transformácie, ako aj systémov na podporu zamestnanosti a zamestnanosti mladých ľudí. EÚ pripomína, že je potrebné ďalej posilňovať aktívne opatrenia trhu práce a systémy podpory zamestnanosti, najmä pre mladých ľudí, dlhodobo nezamestnaných a zraniteľné skupiny vrátane pracovníkov so zdravotným postihnutím. Moldavsko by tiež malo posilniť svoju inštitucionálne kapacity na realizáciu týchto opatrení. Okrem toho by mala byť posilnená Národná agentúra práce, ktorá by mala mať možnosť reagovať na štrukturálne zmeny v dopyte po pracovnej sile.

Pokiaľ ide o spravodlivú transformáciu, EÚ pripomína, že Moldavsko musí pri vykonávaní záväzkov EÚ v oblasti zmiernenia zmeny klímy a adaptácie na ňu do roku 2030, a najmä do roku 2050, ako aj záväzkov týkajúcich sa znižovania emisií zabezpečiť celospoločenský a medzirezortný prístup, pričom osobitnú pozornosť treba venovať distribučnému vplyvu prechodu ku klimatickej neutralite na najzraniteľnejšie skupiny obyvateľstva, aby sa na nikoho nezabudlo.

EÚ konštatuje, že Moldavsko je čiastočne zosúladené s *acquis* EÚ v oblasti inštitucionálnych aspektov **sociálnej ochrany a sociálneho začlenenia**. Zároveň konštatuje, že Moldavsko je čiastočne zosúladené s *acquis* EÚ v oblasti dlhodobej starostlivosti a ochrany a starostlivosti o deti. EÚ vyzýva Moldavsko, aby posilnilo systém sociálnej ochrany a zlepšilo prístup k nemu, najmä zlepšením primeranosti, pokrytia a zacielenia sociálnych dávok so zameraním na deti, domácnosti s nízkymi príjmami a osoby so zdravotným postihnutím a vykonávaním komplexných stratégií na znižovanie chudoby a sociálne začlenenie. Takisto vyzýva Moldavsko, aby dosiahlo pokrok v deinštitucionalizácii a ďalej podporovalo nezávislý život osôb so zdravotným postihnutím vrátane starších osôb so zdravotným postihnutím a detí so zdravotným postihnutím v súlade so zásadami EÚ týkajúcimi sa komunitných služieb a práv dieťaťa a ďalej rozvíjalo svoje služby starostlivosti o deti. Ďalej ho vyzýva, aby zabezpečilo spravodlivý a cenovo dostupný prístup k vysokokvalitným službám dlhodobej starostlivosti pre všetkých, ktorí to potrebujú, spolu s podporou neformálnych opatrovateľov.

EÚ konštatuje, že Moldavsko je čiastočne zosúladené s *acquis* EÚ v oblasti **nediskriminácie** a rovnakého zaobchádzania so ženami a mužmi v oblasti zamestnanosti a sociálnej politiky. Vyzýva Moldavsko, aby ďalej zosúlad'ovalo svoje právne predpisy s *acquis* EÚ a prijalo opatrenia na riešenie týchto otázok, okrem iného rozdielov v odmeňovaní žien a mužov a nedostatočného zastúpenia žien v odvetviach, v ktorých prevládajú muži. EÚ vyzýva Moldavsko, aby zabezpečilo vykonávanie príslušných opatrení a zabezpečilo skutočnú rovnosť medzi ženami a mužmi v oblasti zamestnanosti a sociálnej politiky.

Konštatuje, že inštitucionálny a legislatívny rámec Moldavska je čiastočne zosúladený s *acquis* EÚ týkajúcim sa **Európskeho sociálneho fondu**. Vyzýva Moldavsko, aby posilnilo kapacity v rámci štátnych orgánov s cieľom zabezpečiť, aby boli pripravené riadiť, pokiaľ ide o ESF.

EÚ berie na vedomie, že Moldavsko zaviedlo opatrenia a programy na **boj proti korupcii v sociálnej oblasti a v oblasti zamestnanosti**, a zdôrazňuje, že by sa malo zabezpečiť vykonávanie a účinnosť takýchto opatrení spolu s posilnením spolupráce medzi orgánmi presadzovania práva. Ďalšie zosúladenie je tiež potrebné s *acquis* EÚ v oblasti ochrany oznamovateľov spolu s krokmi na posilnenie integrity pri inšpekciách práce a zodpovednosti vo vzťahu k inšpekciám práce. Komisia vyzýva moldavské orgány, aby prioritizovali vykonávanie protikorupčných záruk a mechanizmov dohľadu, najmä posilnením administratívnych kapacít vo všetkých príslušných inštitúciách.

Kapitola 20 – Politika v oblasti podnikania a priemyslu

EÚ konštatuje, že Moldavsko je čiastočne zosúladené s **horizontálnymi aspektmi priemyselnej politiky EÚ**, najmä pokiaľ ide o digitalizáciu, zelenú transformáciu a odolnosť. Vyzýva Moldavsko, aby pokračovalo v zosúlad'ovaní s týmito horizontálnymi aspektmi, najmä v oblasti dekarbonizácie a hospodárskej bezpečnosti. Ďalej nabáda krajinu, aby pokračovala vo svojom úsilí o podporu sociálneho podnikania a sociálnej zodpovednosti podnikov.

EÚ vyzdvihuje rozsiahly strategický priemyselný prístup Moldavska, ktorý sa zameriava na investície a regionálny rozvoj konkrétnych odvetví. Vyzýva Moldavsko, aby posilnilo internacionalizáciu malých a stredných podnikov (MSP) a klastrov prostredníctvom ich zvýšenej účasti na programoch EÚ. EÚ konštatuje, že v oblasti **politiky a nástrojov týkajúcich sa podnikania** je Moldavsko čiastočne zosúladené s politikou a nástrojmi EÚ týkajúcimi sa MSP. Krajina preukázala existenciu súdržného politického rámca a stratégie pre MSP. EÚ zdôrazňuje, že Moldavsko musí preskúmať svoju definíciu MSP. Vyzýva Moldavsko, aby preskúmalo príležitosti v rámci Programu pre jednotný trh vrátane iniciatív v oblasti spolupráce medzi klastrami, siete Enterprise Europe Network a programu Erasmus pre mladých podnikateľov. EÚ ďalej vyzýva Moldavsko, aby zabezpečilo úplné zosúladenie s *acquis* EÚ v oblasti oneskorených platieb, keďže návrh nariadenia EÚ vychádza zo smernice o oneskorených platbách.

Berie na vedomie čiastočné zosúladenie Moldavska s *acquis* EÚ v oblasti konkrétnych priemyselných iniciatív. Vyzýva Moldavsko, aby ďalej posilnilo udržateľnosť, najmä v cestovnom ruchu, textilnom priemysle a stavebníctve, ako aj správu údajov a zber údajov v cestovnom ruchu. EÚ tiež Moldavsko vyzýva, aby zintenzívnilo úsilie najmä v tých odvetviach, v ktorých je potrebné ďalšie zosúladenie s *acquis* EÚ, vrátane stavebníctva, ťažby, kritických surovín, obrany a oceliarskeho priemyslu.

EÚ víta skutočnosť, že Moldavsko má zriadené inštitúcie a zavedené stratégie na boj proti korupcii v oblasti priemyslu a podnikania. Vyzýva Moldavsko, aby pokračovalo v úsilí v boji proti korupcii, najmä začlenením integrity podnikov do vnútroštátnych stratégií a regionálnych platforiem.

Kapitola 25 – Veda a výskum

EÚ víta skutočnosť, že pokiaľ ide o politiku v oblasti **výskumu a inovácií**, Moldavsko je plne pridružené k hlavnému rámcovému programu pre výskum a inovácie Horizont Európa a je na dobrej ceste k ďalšiemu posilneniu svojej účasti na rámcovom programe. Vyzýva však Moldavsko, aby zvýšilo účasť súkromného sektora na programe, najmä účasť inovačných MSP.

EÚ víta, že Moldavsko úspešne napreduje smerom k svojej integrácii do európskeho výskumného priestoru (EVP) a malo by pokračovať v aktívnej účasti na príslušných fórach a opatreniach EVP. Vyzýva Moldavsko, aby pokračovalo v posilňovaní svojich kapacít na účely ďalšej integrácie do európskeho výskumného priestoru vrátane existencie komplexného vnútroštátneho inštitucionálneho rámca s jasným rozdelením zodpovednosti a primeraným personálnym obsadením. Ďalej vyzýva Moldavsko, aby postupne zvyšovalo objem investícií do výskumu a inovácií vrátane vyššieho verejného financovania.

EÚ nabáda Moldavsko, aby pokračovalo vo svojej práci na vykonávaní stratégie pre inteligentnú špecializáciu a národnej stratégie rozvoja s cieľom posilniť svoj výskumný a inovačný ekosystém.

Pripomína, že Moldavsko by malo zlepšiť výsledky v rámci európskeho prehľadu výsledkov inovácie.

EÚ víta skutočnosť, že Moldavsko má právny a inštitucionálny rámec na **boj proti korupcii v oblasti výskumu a vedy**. Zdôrazňuje, že Moldavsko musí tento rámec a jeho účinnosť posilniť prostredníctvom systematického zberu a analýzy štatistík týkajúcich sa korupcie, lepšieho odhaľovania a sankčných mechanizmov a musí pokračovať v pravidelnom monitorovaní s cieľom zabezpečiť účinné vykonávanie v oblasti výskumu a inovácií.

Kapitola 26 – Vzdelávanie a kultúra

EÚ berie na vedomie čiastočné zosúladenie Moldavska s *acquis* EÚ v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy. Víta záujem Moldavska o pridruženie sa k programu Erasmus+. Zdôrazňuje, že je potrebné, aby Moldavsko zachovalo dostatočný rozpočet na vzdelávanie v súlade so svojimi ambíciami a cieľmi. EÚ vyzýva Moldavsko, aby vyvinulo ďalšie úsilie, pokiaľ ide o zber údajov a využívanie informačného systému pre riadenie vzdelávania na tvorbu politík, a zabezpečilo plnú interoperabilitu medzi jednotlivými úrovňami vzdelávania a pravidelné verejné podávanie správ. Zdôrazňuje, že je potrebné, aby Moldavsko vyvinulo ďalšie úsilie s cieľom zabezpečiť prístup k predškolskému vzdelávaniu a starostlivosti a ich udržateľnosti a aby zabezpečilo trvalý, inkluzívny a cenovo dostupný prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a starostlivosti pre všetky deti, a to aj vo vidieckych oblastiach a oblastiach s nízkou dostupnosťou služieb. EÚ vyzýva Moldavsko, aby vyvinulo ďalšie úsilie o zavádzanie vzdelávania založeného na kompetenciách, podporilo učiteľov a školiteľov vhodnými nástrojmi a odbornou prípravou, aby účinne poskytovali vysokokvalitné vzdelávanie, a aby posilňovalo digitálne zručnosti.

Ďalej vyzýva Moldavsko, aby v oblasti vysokoškolského vzdelávania v plnej miere vykonávalo kľúčové záväzky v rámci bolonského procesu a dosiahlo súlad s Tíranským a Rímskym komuniké, najmä pokiaľ ide o sociálny rozmer a akademické hodnoty. Pripomína, že Moldavsko musí dosiahnuť dostatočný pokrok pri plnení cieľov stanovených v rámci európskeho priestoru vysokoškolského vzdelávania a zaviesť systém monitorovania, ktorý umožňuje spoľahlivé sledovanie týchto cieľov.

EÚ berie na vedomie čiastočné zosúladenie Moldavska s *acquis* EÚ v oblasti **odborného vzdelávania a prípravy (OVP)** a zručností pre zamestnateľnosť a celoživotné vzdelávanie. Zdôrazňuje, že je potrebné, aby Moldavsko zabezpečilo dostatočné zdroje na optimalizáciu systému OVP v súlade s potrebami trhu práce, zlepšilo účasť dievčat a zraniteľných skupín vrátane budovania kapacít a zvýšenia počtu a kvality učiteľov pôsobiacich v rámci OVP. EÚ vyzýva Moldavsko, aby posilnilo koordináciu celoživotného vzdelávania a rozšírilo jeho príležitosti. Takisto vyzýva Moldavsko, aby podporovalo využívanie mikrocertifikátov a zvážilo zavedenie individuálnych vzdelávacích účtov. EÚ víta, že Moldavsko je členom Európskeho združenia učňovskej prípravy, a vyzýva ho, aby prostredníctvom tejto účasti vykonalo odporúčanie Rady z roku 2018 týkajúce sa európskeho rámca pre kvalitnú a účinnú učňovskú prípravu.

EÚ víta značný pokrok Moldavska pokiaľ ide o **mládež** a berie na vedomie jeho čiastočné zosúladenie s príslušným *acquis* EÚ. Vyzýva Moldavsko, aby jeho hlavnými cieľmi bolo naďalej prioritizovať prácu s mládežou a účasť mládeže a plniť európsky program práce s mládežou. EÚ tiež vyzýva Moldavsko, aby zabezpečilo účinné vykonávanie strategických cieľov na vnútroštátnej a miestnej úrovni.

Berie na vedomie čiastočné zosúladenie Moldavska s *acquis* EÚ v oblasti **športu** a zdôrazňuje, že Moldavsko musí pokračovať v zosúladzovaní právnych predpisov s *acquis* EÚ v oblasti športu a posilniť opatrenia v oblasti integrity v športe vrátane boja proti dopingu, riadnej správy a riadenia a predchádzania ovplyvňovaniu výsledkov zápasov.

EÚ berie na vedomie čiastočné zosúladienie Moldavska s *acquis* EÚ v oblasti **kultúry**.

Vyzýva Moldavsko, aby vykonalo národnú stratégiu v oblasti kultúry a kultúrneho dedičstva na roky 2025 – 2035. Ďalej vyzýva Moldavsko, aby prijalo jasné, transparentné a účinné opatrenia na ochranu kultúrneho dedičstva a opatrenia proti nedovolenému obchodu s kultúrnymi statkami a zabezpečilo ich presadzovanie. EÚ vyzýva Moldavsko, aby kultúrnym a kreatívnym organizáciám a pracovníkom aj naďalej poskytovalo príležitosti na spoluprácu s ich partnermi v krajinách EÚ, a to najmä účasťou na programe EÚ na podporu kultúrnych a kreatívnych odvetví. V tejto súvislosti EÚ víta skutočnosť, že Moldavsko podpísalo dohodu o pridružení krajiny k programu Kreatívna Európa, hlavnému programu Únie na podporu kultúrnych a kreatívnych odvetví, od 1. januára 2026 a umožnilo tak moldavským organizáciám z kultúrnych a kreatívnych odvetví využívať výzvy uverejňované v rámci tohto programu.

EÚ víta pokrok Moldavska v súvislosti s **bojom proti korupcii v oblasti vzdelávania, mládeže, športu a kultúry**, pokiaľ ide o presadzovanie práva, budovanie inštitucionálnych kapacít a zodpovednosť vo všetkých odvetviach.

Kapitola 29 – Colná únia

EÚ víta pokrok Moldavska v zosúlad'ovaní s *acquis* EÚ v oblasti **colných predpisov**.

Berie s uspokojením na vedomie vysokú úroveň zosúladienia moldavského colného kódexu s Colným kódexom Únie.

EÚ zdôrazňuje, že je potrebné, aby Moldavsko ďalej zosúlad'ovalo svoj **právny rámec** s *acquis* EÚ v tejto oblasti. Moldavsko by predovšetkým malo pokračovať v zosúlad'ovaní svojich vnútroštátnych právnych predpisov s Colným kódexom Únie a jeho sekundárnymi právnymi predpismi, ako aj s ďalšími colnými predpismi Únie týkajúcimi sa napríklad oslobodenia od cla, colného presadzovania práv duševného vlastníctva, kultúrnych statkov, hotovosti, drogových prekurzorov a tovaru s dvojakým použitím. Moldavsko by malo postupne zrušiť prechodné ustanovenia v moldavskom colnom kódexe vrátane ustanovení o spracovaní tovaru cudzieho pôvodu v bezcolných pásmach, ktoré sa vzťahujú na spoločnosti usadené v týchto pásmach pred 1. januárom 2024.

Pokiaľ ide o prípadnú budúcu žiadosť o prechodné obdobie týkajúce sa colného režimu pre spracovanie tovaru, ktorý nie je tovarom Únie, v bezcolných pásmach pre rezidentov usadených v týchto pásmach pred 1. januárom 2024, EÚ sa domnieva, že vzhľadom na článok 247 Colného kódexu Únie, v ktorom sa stanovujú postupy pre zaobchádzanie s tovarom, ktorý nie je tovarom Únie v bezcolných pásmach s cieľom zabezpečiť účinný colný dohľad, je takáto výnimka pre obmedzený počet spoločností zbytočná. EÚ preto vyzýva Moldavsko, aby čo najskôr zosúladiť postupy pre spracovanie tovaru cudzieho pôvodu v bezcolných pásmach s ustanoveniami Colného kódexu Únie bez výnimiek pre konkrétne spoločnosti.

EÚ víta dostatočné **administratívne a operačné kapacity** Moldavska na plnenie jeho súčasných colných úloh. Vzhľadom na pribúdajúce úlohy a budúce záväzky vyplývajúce z uplatňovania *acquis* EÚ vyzýva Moldavsko, aby svoje administratívne a operačné kapacity v colnej oblasti vrátane svojho protikorupčného rámca posilnilo. EÚ víta reorganizáciu colnej služby, ktorej cieľom je optimalizovať vnútornú organizáciu centralizáciou niektorých funkcií, ako je analýza rizík, kontrola po prepustení tovaru a audit, a zlepšiť rozdelenie úloh a povinností. Zdôrazňuje, že je potrebné, aby Moldavsko pokračovalo v automatizácii colných postupov, ako aj v rozvoji a modernizácii svojich colných informačných systémov v súlade s požiadavkami EÚ s cieľom umožniť interoperabilitu s digitálnym colným prostredím EÚ. EÚ pripomína, že je potrebné, aby Moldavsko vyčlenilo dostatočné finančné a ľudské zdroje na všetok prebiehajúci a plánovaný vývoj v oblasti informačných technológií vrátane ďalšieho vývoja digitálneho colného prostredia EÚ.

Víta, že Moldavsko má zavedené protikorupčné štruktúry a opatrenia na **boj proti korupcii v colnej oblasti**, ale zdôrazňuje, že tieto opatrenia treba vzhľadom na pristúpenie posilniť. EÚ zdôrazňuje, že je potrebné, aby Moldavsko zabezpečilo primerané administratívne a operačné kapacity a zabezpečilo integritu colnej správy, ako aj požadovanú infraštruktúru na svojich ústredných a miestnych colných úradoch na vykonávanie a presadzovanie colných predpisov a účinnú kontrolu a dohľad nad cezhraničnými pohybmi.

EÚ zdôrazňuje význam posilnenia spolupráce s Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF) a členskými štátmi EÚ s cieľom odhaľovať a vyšetrovať podozrenia z cezhraničných colných podvodov a iných nezákonných činností a bojovať proti nim.

* * *

Vzhľadom na súčasný stav príprav Moldavska, a ak Moldavsko splní predbežné kritériá týkajúce sa bloku 1, EÚ konštatuje, že za predpokladu, že Moldavsko bude naďalej dosahovať pokrok v zosúladovaní s *acquis* EÚ, na ktoré sa vzťahujú ďalej uvedené kapitoly, a v jeho implementácii, a bez toho, aby boli dotknuté prípadné dodatočné podmienky stanovené v ďalších kritériách stanovených pre blok 3, tieto kapitoly sa budú môcť predbežne uzavrieť až po tom, ako EÚ potvrdí, že sa splnili tieto kritériá:

Kapitola 10 – Digitálna transformácia a médiá

- Moldavsko dosiahlo pokročilú úroveň zosúladenia s *acquis* EÚ v oblasti elektronických komunikácií – vrátane ustanovení o nezávislosti národného regulačného orgánu, digitálnych službách a trhoch, digitálnej dôvery a kybernetickej bezpečnosti, údajoch, polovodičoch, umelej inteligencii a audiovizuálnych mediálnych službách.
- Moldavsko preukázalo, že má dostatočné administratívne kapacity na presadzovanie vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré sú zosúladené s *acquis* EÚ v oblasti elektronických komunikácií, digitálnych služieb a trhov, digitálnej dôvery a kybernetickej bezpečnosti, údajov, polovodičov, umelej inteligencie a audiovizuálnych mediálnych služieb.
Do pristúpenia Moldavsko zabezpečí úplný súlad s požiadavkami *acquis* v oblasti médií s cieľom zabezpečiť slobodu a pluralitu médií. Moldavsko do pristúpenia zabezpečí aj úplnú nezávislosť príslušných národných regulačných orgánov.

Kapitola 16 – Dane

- Moldavsko dosiahlo pokročilú úroveň zosúladenia s *acquis* EÚ v oblastiach, ktoré si vyžadujú ďalšie zosúladenie, najmä v oblasti priamych a nepriamych daní vrátane DPH, spotrebných daní a zdaňovania automobilov, ako aj administratívnej spolupráce v oblasti daní. To zahŕňa prijatie a zavedenie harmonogramu postupného zosúladenia s pravidlami EÚ v oblasti DPH a spotrebných daní z energetických produktov, alkoholu a alkoholických nápojov a tabakových výrobkov a zabezpečenie zosúladenia s rozsahom pôsobnosti, výnimkami a minimálnymi sadzbami. Takisto to zahŕňa aj prijatie a vykonávanie pravidiel pre výmenu informácií, boj proti zneužívaniu v oblasti daní a zdaňovanie podnikov.
- Moldavsko preukázalo, že má v daňovej správe primerané administratívne kapacity s vysokými štandardmi integrity, ako aj požadovanou infraštruktúrou na ústrednej aj miestnej úrovni na vykonávanie a presadzovanie daňových právnych predpisov a na zabezpečenie účinného výberu daní a vytrvalého úsilia v boji proti korupcii v daňovej správe. Moldavsko preukázalo, že ústredný kontaktný úrad a ústredný kontaktný úrad pre spotrebné dane majú náležité štruktúry a opatrenia, aby boli po pristúpení dostatočne personálne obsadené a funkčné.
- Moldavsko dosiahlo dostatočný pokrok pri vývoji podporných informačných systémov svojej daňovej správy vrátane tých, ktoré sa týkajú prepojenosti a interoperability s príslušnými systémami EÚ – vrátane systémov na správu DPH a spotrebných daní – a pri zriaďovaní potrebných informačných systémov na administratívnu daňovú spoluprácu a výmenu informácií v oblasti daní.

Kapitola 17 – Hospodárska a menová politika

- Moldavsko zosúladiť svoj právny rámec s *acquis* EÚ, aby zabezpečilo plnú nezávislosť centrálnej banky a zákaz menového financovania verejného sektora a zvýhodneného prístupu a aby umožnilo začlenenie svojej centrálnej banky do Európskeho systému centrálnych bánk.
- Moldavsko zosúladiť svoj právny rámec tak, aby spĺňal požiadavky EÚ na vnútroštátne rozpočtové rámce.

Kapitola 19 – Sociálna politika a zamestnanosť

- Moldavsko zosúladiť svoje právne predpisy v oblasti pracovného práva a bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s *acquis* EÚ a preukázalo, že do pristúpenia bude mať k dispozícii primerané administratívne štruktúry a kapacity na presadzovanie, aby bolo možné správne vykonávať *acquis* v oblasti pracovného práva a ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci, a to najmä prostredníctvom posilnenia systému inšpekcie práce.
- Moldavsko dosiahlo súlad s *acquis* EÚ v oblasti sociálnej ochrany a začlenenia, ako aj nediskriminácie a rovnakého zaobchádzania so ženami a mužmi v oblasti zamestnanosti a sociálnej politiky a preukáže, že do pristúpenia budú zavedené primerané administratívne štruktúry, administratívne kapacity a kapacity na presadzovanie práva.
- Moldavsko preukázalo, že má primerané kapacity na zabezpečenie účinného vykonávania a presadzovania právnych predpisov a politického rámca v oblasti politiky zamestnanosti a sociálnej politiky vrátane plánovacích a operačných kapacít, na podporu účinného sociálneho dialógu, ako aj na zabezpečenie kapacít na budúce riadenie Európskeho sociálneho fondu.

Kapitola 20 – Politika v oblasti podnikania a priemyslu

- Moldavsko zaviedlo a začína vykonávať udržateľnú komplexnú priemyselnú stratégiu v súlade s príslušnými politikami EÚ.
- Preukázalo, že má primerané administratívne kapacity a dostatočnú úroveň koordinácie medzi príslušnými ministerstvami a agentúrami.

Kapitola 25 – Veda a výskum

- Moldavsko preukázalo, že má potrebné vykonávacie kapacity na zabezpečenie zvýšenia investícií do výskumu a vedy, a to najmä verejného financovania.
- Preukázalo, že zaviedlo štruktúry na posilnenie výskumných a inovačných ekosystémov vrátane vykonávania stratégie „Inteligentné Moldavsko“ na roky 2024 – 2027 a opatrení na posilnenie spolupráce medzi súkromným a verejným sektorom v oblasti výskumu a inovácií.
- Moldavsko vykonáva národný program pre výskum a inovácie na roky 2024 – 2027, najmä s cieľom podporiť ďalšiu integráciu do európskeho výskumného priestoru.

Kapitola 26 – Vzdelávanie a kultúra

- Moldavsko preukázalo, že zaviedlo potrebný inštitucionálny a politický rámec a zodpovedajúce rozpočtové plánovanie a protikorupčné opatrenia v záujme plnenia cieľov politiky EÚ v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy vrátane odborného vzdelávania a prípravy, mládeže, športu a kultúry. Patria sem opatrenia na odstránenie rozdielov v porovnaní s cieľmi stanovenými v rámci európskeho vzdelávacieho priestoru a postupné budovanie spoľahlivého a interoperabilného systému monitorovania, ktorý sleduje výsledky na všetkých úrovniach vzdelávania.

Kapitola 29 – Colná únia

- Moldavsko dosiahlo pokročilú úroveň zosúladenia s oblasťami, ktoré si vyžadujú ďalšie zosúladenie, ako je najmä Colný kódex Únie a jeho sekundárne právne predpisy, ako aj ďalšie colné predpisy Únie týkajúce sa napríklad oslobodenia od cla, colného presadzovania práv duševného vlastníctva, kultúrnych statkov, hotovosti, drogových prekurzorov a tovaru s dvojakým použitím.
- Moldavsko preukázalo, že má primerané administratívne a operačné kapacity s vysokými štandardmi integrity a výkonnosti v colnej správe, ako aj požadovanú infraštruktúru na svojich ústredných, regionálnych a miestnych colných úradoch na vykonávanie a presadzovanie colných predpisov na účinnú kontrolu cezhraničných pohybov a dohľad nad nimi a na zabezpečenie vytrvalého úsilia v boji proti korupcii v colnej oblasti.
- Moldavsko preukázalo dostatočný pokrok v príprave a vývoji digitálnych colných systémov potrebných na vykonávanie Colného kódexu Únie a ďalších colných predpisov Únie, a to prostredníctvom prípravy a prijatia národnej stratégie IT a plánu vykonávania pre colníctvo, ako aj zabezpečením potrebných rozpočtových a ľudských zdrojov, čo umožní rozvoj týchto digitálnych colných systémov a ich interoperabilitu s digitálnym colným prostredím EÚ.

* *

Monitorovanie pokroku v zosúlad'ovaní s *acquis* EÚ a príslušnými európskymi normami a v ich vykonávaní bude pokračovať aj počas rokovaní. EÚ zdôrazňuje, že osobitnú pozornosť bude venovať monitorovaniu všetkých uvedených otázok s cieľom zabezpečiť administratívnu kapacitu Moldavska a jeho schopnosť ukončiť zosúlad'ovanie právnych predpisov vo všetkých oblastiach tohto bloku, ako aj ďalší pokrok vo vykonávaní a presadzovaní. Osobitnú pozornosť je potrebné venovať prepojeniu medzi týmto blokom a ostatnými rokovacími blokmi. Konečné posúdenie súladu právnych predpisov Moldavska s *acquis* EÚ a príslušnými európskymi normami, ako aj jeho vykonávacích kapacít bude možné uskutočniť až v neskoršej fáze rokovaní. EÚ vyzýva Moldavsko, aby okrem všetkých informácií, ktoré môže EÚ požadovať na účely rokovaní o tomto bloku a ktoré sa majú poskytnúť konferencii, pravidelne poskytovalo Rade pre pridruženie podrobné písomné informácie o pokroku vo vykonávaní *acquis* EÚ.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti sa konferencia bude musieť vo vhodnom čase k tomuto bloku vrátiť.

EÚ tiež pripomína, že v období od 7. októbra 2026 do ukončenia rokovaní sa môže prijať nové *acquis* EÚ.